

251 ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

ΔΗΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΡΘΡΟΠΟΔΑ ΚΑΙ ΕΡΠΕΤΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ
ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ (ΚΕΥΠΑ)**

Δήγματα Αρθροπόδων / Εντόμων (τσιμπήματα, κεντρίσματα)

- Τα έντομα διακρίνονται σε:
 - **Δηλητηριώδη**: μέλισσες και σφήκες.
(δηλητηριώδεις αράχνες και σκορπιοί δεν υπάρχουν στην Ελλάδα)
 - **Μη δηλητηριώδη**: σκνίπες, κουνούπια, βδέλες, ψύλλοι, ψείρες, κοριοί, ακάρεα ψώρας κ.α.
- Τα δηλητηριώδη έντομα κεντρίζουν, τα υπόλοιπα απλώς τσιμπούν

Διαφορές

- Τα έντομα με κεντρί προσβάλλουν τον άνθρωπο στα πλαίσια αμυντικής αντίδρασης. Το κεντρί απελευθερώνει επώδυνα δηλητήρια με σκοπό την απομάκρυνση του εχθρού
- Αντίθετα τα κουνούπια και τα άλλα αιματοφάγα έντομα τσιμπούν για να τραφούν

Συμπτώματα μετά από Δήγμα Εντόμου

Σύμπτωμα	Χωρίς δηλητήριο	Με δηλητήριο (κεντρί)
κνησμός	πάντα (έντονος)	μερικές φορές
πόνος	ασυνήθης	πάντα (έντονος)
ερυθρότητα	ελαφρά ή απύουσα	πάντα (μπορεί να γενικευθεί)
αναφυλαξία	όχι	ναι (σε αλλεργικούς στα υμενόπτερα)

Μη δηλητηριώδη έντομα:

- Αν και συνήθως το μόνο που προκαλούν με τα τσιμπήματά τους είναι έντονος κνησμός, εν τούτοις έχουν αποδειχθεί επικίνδυνα για τη δημόσια υγεία.
- Μπορούν να μεταδώσουν ασθένειες στον άνθρωπο και στα ζώα με τα δάγματά τους (πχ ελονοσία, ιός Δυτικού Νείλου, λεισμανίαση κα).

Δηλητηριώδη έντομα

Η πιο σοβαρή και επικίνδυνη για τη ζωή συνέπεια ενός τσιμπήματος είναι η

αναφυλακτική αντίδραση:

Χαρακτηρίζεται από οξεία κνίδωση και μερικές φορές από οίδημα λάρυγγα και βρογχόσπασμο, που μπορεί να οδηγήσουν σε σοβαρή δύσπνοια ή ακόμη και στο θάνατο.

Πρόληψη: Μη δηλητηριώδη έντομα

- Σκεπάζετε όσο μπορείτε ακάλυπτα μέρη του σώματος.
Χρησιμοποιείτε καπέλα, κάλτσες, γυαλιά, κτλ.
- Χρήση εντομοαπωθητικών ουσιών που κυκλοφορούν
στο εμπόριο με τη μορφή spray ή lotion
(αυτά δεν προφυλάσσουν συνήθως από τα δηλητηριώδη έντομα)

Πρόληψη: Δηλητηριώδη έντομα

- Στην εξοχή μη φοράτε έντονα χρώματα ούτε πολύχρωμα ρούχα
- Μην περπατάτε ξυπόλυτοι στην ύπαιθρο
- Μην αφήνετε εκτεθειμένα τρόφιμα και σκουπίδια
- Οδηγείτε με κλειστά παράθυρα και το A/C σε λειτουργία
- Σε περίπτωση σφηκοφωλιών κοντά στο σπίτι ειδοποιήστε την κατάλληλη υπηρεσία

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

- Για τσιμπήματα από κουνούπια, ψύλλους κ.τ.λ. μια αντιισταμινική αλοιφή (Fenistil, Phenergan) αρκεί συνήθως για την ανακούφιση του κνησμού.
- Το ξύσιμο πρέπει να αποφεύγεται γιατί υπάρχει κίνδυνος επιμόλυνσης.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

- Στα δήγματα υμενόπτερων (μέλισσες, σφήκες κτλ) το κεντρί πρέπει να αφαιρείται, για να σταματήσει να απελευθερώνει δηλητήριο.
- Τοπικά μπορεί να εφαρμοστεί μια κορτιζονούχα αλοιφή
- Ο πόνος μπορεί να αντιμετωπιστεί με ένα ήπιο αναλγητικό (πχ, παρακεταμόλη)

Σε περίπτωση Αναφυλακτικής Αντίδρασης

- Συνήθως παρουσιάζεται άμεσα
- Ενδομυϊκή ή υποδόρια ή ένεση **αδρεναλίνης** επί σοβαρής αντίδρασης, ακολουθούμενη από χάπια κορτιζόνης και αντιισταμινικού
- Άτομα με ιστορικό αλλεργικής αντίδρασης, μετά από σύσταση του γιατρού τους, να έχουν μαζί τους αυτοένεση αδρεναλίνης και να ξέρουν να την κάνουν μόνα τους.
- Η κορτιζόνη αργεί να δράσει, οπότε, είναι συνήθως αναποτελεσματική για την επείγουσα φάση.
- Ταχεία μεταφορά σε νοσοκομείο, γιατί η αλλεργική κατάσταση μπορεί να επιμείνει.
- Υπάρχει ειδική θεραπεία απευαισθητοποίησης για τα αλλεργικά άτομα

ΔΗΓΜΑΤΑ ΕΡΠΕΤΩΝ

- Στην Ελλάδα υπάρχουν συνολικά 22 είδη φιδιών
- Η οχιά είναι το μόνο δηλητηριώδες και πραγματικά επικίνδυνο

Οχιά: Κύρια Χαρακτηριστικά

- Κέρατο στο μπροστινό μέρος της κεφαλής
- Τεθλασμένη γραμμή (ζιγκ-ζαγκ) κατά μήκος της ράχης
- Συνήθως μαύρη γλώσσα
- Το μήκος της φτάνει τα 85 εκατοστά (ή και παραπάνω)

Δήγμα Οχιάς

- Το δηλητήριο από τις οχιές είναι κυτταροτοξικό.
- Στο σημείο του δήγματος υπάρχουν συνήθως 2 σημάδια-τρύπες.
- Το δήγμα προκαλεί άμεσα πόνο, οίδημα και φουσκάλες.
- Μπορεί να παρουσιαστεί ναυτία και ίλιγγος.
- Αν δεν εμφανιστούν συμπτώματα μέσα σε λιγότερο από μισή ώρα από το δάγκωμα, τότε το φίδι ή δεν ήταν δηλητηριώδες, ή έριξε λίγο έως καθόλου δηλητήριο.

Αντιμετώπιση Δήγματος Οχιάς

1. Αν πεταχτεί δηλητήριο στα μάτια σας, ξεπλύνετε καλά με άφθονο νερό
2. Χαλαρώστε τα ρούχα του θύματος και μεταφέρετέ το σε σκιερό μέρος
3. Κρατήστε το θύμα ήρεμο και ακίνητο. Οι κινήσεις αυξάνουν την κυκλοφορία του αίματος και επιταχύνουν τη μεταφορά του δηλητηρίου στην καρδιά
4. Ακινητοποιήστε το μέλος, αλλά μην εμποδίζετε τη ροή του αρτηριακού αίματος (να έχει σφυγμό περιφερικά του σημείου του δήγματος)

Αντιμετώπιση Δήγματος Οχιάς

5. Καθαρίστε την πληγή με οξυζενέ ή σαπουνόνερο και καλύψτε την με καθαρή γάζα και επίδεσμο
6. Να είστε έτοιμοι για καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση αν χρειαστεί
7. Μεταφέρετε το θύμα σε νοσοκομείο το συντομότερο, ώστε να χορηγηθεί η κατάλληλη υποστηρικτική αγωγή

ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ

1. Να κόψουμε το δέρμα στην περιοχή του δήγματος και να ρουφήξουμε το δηλητήριο
2. Να δώσουμε στο θύμα να φάει ή να πιει και σε καμία περίπτωση αλκοόλ
3. Να τοποθετήσουμε πιεστικό επίδεσμο στο τραύμα
4. Να αφήσουμε το θύμα μόνο του
5. Να βάλουμε πάγο στο τραύμα ή να το μουσκέψουμε σε οποιοδήποτε διάλυμα

Πρόληψη

- Τα φίδια τρομάζουν εξίσου με τον άνθρωπο, όταν αντιληφθούν την παρουσία του. Επιτίθενται μόνο όταν απειληθούν.
- Αν δούμε φίδι, απομακρυνόμαστε ήσυχα.
- Προσοχή σε μέρη με πολλή βλάστηση, όπου μπορεί να κρύβονται φίδια.
- Τα πιο πολλά περιστατικά δηγμάτων συμβαίνουν όταν κάποιος πατήσει κατά λάθος ένα φίδι.